

Nr 275.

Av herrar **Laurén** och **Lindmark**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 124, med förslag till förordning om motorfordon m. m.*

I det riksdagen förelagda förslaget till förordning om motorfordon föreskrives i § 21 mom. 4, att förare, innan körningen börjar, skall förvissa sig, att automobilen är i behörigt skick.

Någon motsvarande skyldighet för förare att pröva sin egen lämplighet är däremot icke föreskriven. Vid utredning i anledning av inträffade olycksfall vid automobilkörning uppstår ofta fråga om förarens nykterhetstillstånd, och hörda vittnen uttala sig ofta sålunda: »Inte kan man säga, att föraren var full, men nog syntes det, att han förtärt sprit; och han var i varje fall inte lämplig att föra bil.» Polismän uttrycka sig gärna på följande sätt: »Eftersom föraren var lindrigt berusad och olämplig att föra bil, blev han anhållen.» Den synpunkt, som kommer till synes i nämnda uttalanden, att man av en förare av motorfordon bör fordra, att han icke ens är påverkad av spritdrycker, synes böra komma till uttryck i gällande författning. Man bör icke tillåta, att en person författningsenligt skall få föra bil, ända tills han når det stadium, som beskrives i 18 kap. 15 § strafflagen sålunda, att det av personens åtbörder och orediga sinnesförfattning synbarligen märkas kan, att han drucken är. Lagstiftningen är icke heller främmande för en mindre sträng definition på en person, som är påverkad av sprit. Det föreskrives sålunda i kungl. förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka, att sådan dryck icke får utlämnas till den, som är »rusig». Enligt gällande och föreslagna bestämmelser skulle sålunda en lindrigt nykter person icke få köpa en pilsnerdricka men däremot fortfarande få föra bil.

Det förekommer även i andra fall, att personer på grund av sjukdom eller trötthet tillfälligtvis kunna vara indisponerade för handhavande av ett för människors liv och säkerhet så farligt föremål som ett motorfordon. Lämpligen bör därför i en blivande förordning om motorfordon införas en bestämmelse, att förare före körningens början skall tillse, att han icke på grund av förtäring av rusdrycker eller i följd av annan kroppslig eller andlig kraftnedsättning är mindre lämplig att föra motorfordon, jämte en till sådan föreskrift fogad straffbestämmelse.

I samband härmed få vi framhålla, att fängelsestraffets tillämpning å överträdelser av förordningens bestämmelser blivit inskränkt på ett sätt, som är ägnat att väcka betänkligheter. I nu gällande automobilförordning är i §§ 30 och 31 stadgat fängelsestraff, i förstnämnda paragraf för synnerligen försvårande omständigheter i allmänhet, i sistnämnda paragraf, då förare ådagalagt grov vårdslöshet eller uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom eller vid eljest synnerligen försvårande omständigheter.

I det nu föreliggande förslaget ingår fängelsestraff i straffsatsen allenast för döljande av igenkänningsmärke enligt § 40 och överskridande av föreskriven hastighet enligt § 41. Huruvida sistnämnda paragraf avser allenast de i § 18 till kilometertal i timmen fixerade hastighetsbestämmelserna eller jämväl de i mom. 2 avgivna mera svävande bestämmelserna, synes för övrigt vara oklart. Beträffande de talrika förseelser, som nu dömas enligt § 16 mom. 3 automobilförordningen och för framtiden skulle komma att bestraffas jämlikt vägtrafikstadgan §§ 8 och 13, skulle fängelse vara uteslutet även för förare av motorfordon. En omnibusförare, till exempel, som under berusat tillstånd, utan att under färd överskrida fastställd maximihastighet, kör en med passagerare fullsatt omnibus i diket, skulle, därest genom lyckliga tillfälligheter ingen person omkommer till livet, straffas endast med böter. Även om flera personer lidit svår kroppsskada, skulle fängelsestraff icke kunna ådömas på grund av åtal av allmän åklagare. Det får också framhållas, att ifrågavarande bestämmelser icke stå i överensstämmelse med det sätt, på vilket man i sjölagens 291, 292 och 293 §§ sökt sörja för trafiksäkerheten till sjöss.

Det synes därför lämpligt att fängelse bibehålles som straff för svårare förseelser, då förare av motorfordon ådagalagt grov vårdslöshet eller uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom eller vid eljest synnerligen försvårande omständigheter. Sådan påföljd synes ock böra kunna ifrågakomma, då någon, vars ansökan om körkort blivit avslagen eller vars körkort blivit indraget, det oaktat framför motorfordon.

På grund av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen vid avgivande av yttrande över föreliggande förslag till förordning om motorfordon måtte i förslaget vidtaga de ändringar, som motiveras av det ovan anförda.

Stockholm den 5 april 1923.

Erik Laurén.

Ewald Lindmark.
